

ASIAN AJAJA ASIANTUNTIJOISTA

Seitsemänkymmentäkahdeksan ”asiantunt”-alkuista sanaa. Tähän tulokseen päädyin, kun kävin läpi Björn Wahlroosin teoksen *Hiljainen vallankumous. Tekikö uusi perustuslaki Suomen hallitsemisen mahdolliseksi?* (Taloustieto, 2017). Asiantuntemus on yksi 128-sivuisen pamfletin olennaisista teemoista.

Mutta millainen tämän asian tuntija Wahlroos itse on? Vai onko hän pikemminkin jonkin asian ajaja? Pamflettia koskevissa lehtijutuissa Wahlroosia on kuvailtu pankkiiriksi, talousvaikuttajaksi ja Nordean hallituksen puheenjohtajaksi. Toki Wahlroosilla on pitkä historia myös perustuslaillisten kysymysten pohtijana. Pamfletin esipuheessa Elinkeinoelämän valtuuskunnan eli Evan johtaja **Matti Apunen** näet todistaa, että Wahlroos on aiemmin käsitellyt aihetta ”lukuisissa pöytäpuheissa ja ajatuksissa”.

Apunen toivoo, että pamfletti rohkaisee muitakin kuin juristeja osallistumaan perustuslakikeskusteluun. Samalla pamfletti haastaa perustuslakivaliokunnan asiantuntijat, joihin on Apusen mukaan viitattu perustuslakipapistona. Pamfletissa mainitaan valtiosääntöpapistokin (s. 75).

Akateemisilla asiantuntijoilla on Wahlroosin mielestä todellinen valta valiokunnassa: ”Vaati mattoman kokemuksensa ja riittämättömän valtiosääntöoikeudellisen osaamisensa johdosta perustuslakivaliokunta jää tosiasiaa pitkälti näiden asiantuntijoiden tulkintojen ja mielipiteiden vangiksi” (s. 69–70). Lisäksi monilla asiantuntijoista on ollut rasisiteena vasemmistolainen tausta (s. 76–77). Wahlroos puhuu myös perustuslaillisen valvontaprosessin sisäisyydestä (s. 85) ja pitää ongelmana sitä, jos useimmat asiantuntijat edustavat samankaltaista arvomaailmaa (s. 83).

Kaikkienensa pamfletti näyttää akateemiset asiantuntijat aneemisissa, jopa arveluttavassa valossaan. Uudistusten jarruttajina, bisnesten pilaajina. Kirjoittaja ei itse ole perustuslain tulkitsemisen

asiantuntija eikä selvästikään kovin syvällisesti tunne perustuslakivaliokunnan työtä. Teksti ei ole missään tieteeseen viittaavassa mielessä akateeminen.

Pamfletti on vaikuttamaan pyrkivä kiistakirjoitus. Genreen kuuluvat kärjistäminen ja tarkoitushakuisuus, usein myös häikäilemätön oman asian ajaminen. Kenen omasta asiasta nyt puhutaan? Pamfletti vaikuttaa Evan tilaustyöltä. Tuskinpa valtuuskunta olisi lähtenyt julkaisemaan kenen tahansa perustuslaista huolestuneen kansalaisen ”pöytäpuhteita ja ajatuksia”.

Eva on ollut samalla asialla aiemminkin. Se on esittänyt perustuslain päivittämistä ja perustuslakivaliokuntaremonttia esimerkiksi ”Lain vartijat”-raportissaan vuonna 2015. Tuolloin Evan asian ajajaksi oli värvätty entinen valiokunnan puheenjohtaja **Kimmo Sasi**.

Akateemisen asiantuntemuksen mollaamisen voi toki näinä aikoina nähdä laajemmassakin kehityksessä. Näkyvillä paikoilla on ihmisiä, jotka tuntuvat suhtautuvan myönteisesti vain markkinoita ja pikavoitontavoittelua suoraan palvelemaan asiantuntemukseen. Kutsuttakoon heitä, no, bisnespapistoksi.

VESA HEIKKINEN

Kirjoittaja on suomen kielen dosentti ja tietokirjailija.

Twitter: @tosentti